

Vanha Toumas

10. usk 2002

Sisällys

Puheenjohtajan palsta	3
Korhoset juhlivat viisikymppisiä, <i>Johanna Vehkaluoto</i>	4
Juhlavieraita ja tuttuja, <i>Johanna Vehkaluoto</i>	5
Lumottu kastemato, <i>Marjatta Otva</i>	6
Ukonilma, <i>Marjatta Otva</i>	6
Uudelle sukupolvelle, <i>Marjatta Otva</i>	7
Sukuseuran tuotteita	7
Vihta-Paavon runokirja, <i>Johanna Vehkaluoto</i>	8
Vihta-Paavon runot ja laulut, <i>Sirkka Makkonen</i>	9
Saarna Korhosten sukujuhlissa, <i>Pauliina Kainulainen</i>	10
Vihta-Paavon muistolle, <i>Marjaana Ylönen</i>	12
Elämän myrskyssä, <i>Marjaana Ylönen</i>	12
Yksinäisyys, <i>Marjaana Ylönen</i>	13
Juuret Ukkolassa, <i>Marjaana Ylönen</i>	13
Mitä viini on!!!, <i>Taimi Dahlström</i>	14
Miteä mietin, <i>Taimi Dahlström</i>	14
Toimintasuunnitelma	15
Sihteerin terveiset	16

Sukuneuvosto

Markus Korhonen (puheenjohtaja ja rah.hoitaja)
Ukkolantie 130, 72330 Tiitilänkylä
Puh. 017-648840
Sähköposti: a-e.saikku@pp.inet.fi

Ilkka Korhonen (varapj.)
Porintie 2 H. 103, 00350 Helsinki
Puh. 09-5061275, 040-5815549
Sähköposti: Ilkka.Korhonen@sota-arkisto.fi

Ritva Tikkanen (sihteeri)
Asematie 14, 71800 Siilinjärvi
Puh. 017-4621217, 044-5254416
Sähköposti: tetikkanen@raketti.net

Armas Korhonen
Oitintie 8, 41370 Kuusa
Puh. 014-838425

Hannu Korhonen
Kelotie 3, 16300 Orimattila
Puh. 03-7772777
Sähköposti: Hannu.Korhonen@edu.orimattila.fi

Jukka Korhonen
Pulkkaniementie 270, 72210 Tervo
Puh. 017-499371, 044-7499350
Sähköposti: Jukka.Korhonen@tervo.fi

Kaisa Siikki
Konnevedentie 1786, 41550 Hannula
Puh. 014-847172
Sähköposti: kaisa.siikki@reppu.net

Wanha Tuomas 2002

Julkaisija:	Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry
Osoite:	Asematie 14, 71800 Siilinjärvi
Toimitus:	Hannu Korhonen, Sini-Marja Korhonen, Minna Vanhamäki
Taitto:	Hannu Korhonen
Painotyo:	Domus-Offset Oy, Tampere

Hyvät sukuseuramme jäsenet

Vuosi 2001 on siirtynyt menneeseen ja elämme vuotta 2002, ”eurovuotta”.

Sukumme kokoontumisten 50. vuosi on siis takana sukujuhlineen ja –kokouksineen. Juhlan yhteydessä voimme vihdoin julkistaa Vihta-Paavon runojen ja laulujen kolmannen, uudistetun laitoksen edesmenneen puheenjohtajamme Hannes Korhosen ja hänen sisarensa Sirkan, seuramme kunniajäsenen, ansiokkaan työn tuloksena. Kiitokset heille ja kaikille muille hankkeeseen osallistuneille. Samoin kiitokset hanketta taloudellisesti tukeneille, ennen kaikkea Suomen Kulttuurirahaston J.E.Tuovisen rahastolle ja Olvi-säätiölle.

Haluan kiittää kaikkia teitä sukujuhlaan ja –kokoukseen sekä yhteiseen lauanta-iltapäivään kokoontuneita noin sataa kahdeksaakymmentä suvun jäsentä. Samoin kiitokset kaikille tilaisuuksien onnistumiseen vaikuttaneille. Ennen kaikkea kiitos papillemme Pauliinalle, kaiken musiikin järjestäneille Jaakkolan Korhosille (Paavolle Vihta-Paavon lauluista!), Ilkalle kiinalaisessa asussa kerrotuista Kiinan-Kallen vaiheista, Ullalle kukkalaitteista ja koristeluista sekä sihteerillemme Ritvalle. Vielä kiitän tarjoilun järjestäjiä: Sonkarin sukuhaaran naisia ja Ukko-Pekkaa lauantaista sekä Siskoja, seurakuntatalon emäntää ja kumppaneita sunnuntaista. Toivotta-

vasti myöskin te – yleisö-olitte tyytyväisiä siihen, mitä pystyimme tänä juhluvuotena tarjota.

Kesän jälkeen on sukuneuvosto pitänyt kokouksen, jonka päätöksellä sukuneuvosto jatkaa entisin toimihenkilöin. Sukuneuvostoon kesällä valittu Jukka Korhonen nimettiin tiedotus- ja markkinointitoimikuntaan. Julkaisutoimikuntaan valittiin Hannu Korhosen avuksi Sini-Marja Korhonen ja Minna Vanhamäki. Lisäksi valittiin muistomerkkitoimikunta, koolle kutsujana Ilkka Korhonen ja tehtävään suunnitella Rautalammin pitäjään, Niiniveden rannalle muistomerkki ensimmäiselle tunnetulle esi-isällemme Tuomas Korhoselle. Sukututkimustoimikuntana jatkavat Hannu ja Ilkka Korhonen. Heidän avukseen kaivattaisiin sukututkimuksesta kiin-

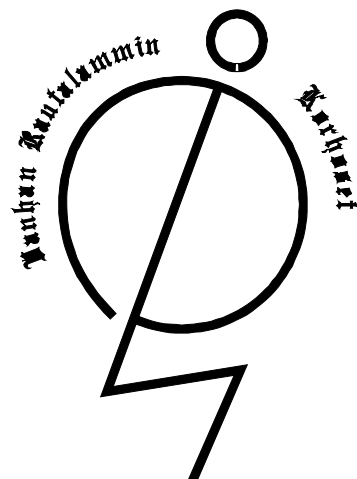
nostuneita henkilöitä, joilla olisi aikaa tähän harrastukseen tai jotka voisivat hyödyntää sitä opiskelussaan tai työssään.

S seuraavan sukujuhlan ja –kokouksen järjestävät rautalampilaiset 14.-15.6.2004 Törmälän loma- ja virkistyskeskuksessa. Sieltä löytyy mm. majoituspalveluja ja oma kapeli rautalampilaisessa, kauniissa järvimaisemassa. Jäämme siis odottamaan uutta kokoontumista helpotuneina siitä, että joitakin pitkäaikaisia tavoitteita on saatu toteutetuiksi.

Mikäli teillä jäsenillä on kysymistä tai uusia ideoita kehittämistyöhön, toivomme teitä mukaan seuran toimintaan. Sähköisissä viestimissä seura esiintyy omilla nettisivuillaan.

Toivotan kaikille seuran jäsenille hyvää ja menestyksellistä eurovuoden jatkoa

Sukuterveisin
Markus Korhonen
sukuneuvoston puheenjohtaja

Korhosek juhliivat viisikymppisiä

Johanna Vehkaluoto

Kuvat kirjoittajan

Lauantaina 7. heinäkuuta kokoontuivat Vanhan Rautalammin Korhosek juhlimaan sukuseuransa 50-vuotista taivalta Ukkolaan Vesannon Sonkarin kylään.

mäiseksi esitteli Ukkolan väki tilansa historiaa ja kertoi nykypäivän maataloudelle ja metsänhoidolle asettamista haasteista.

Sitten olivat vuorossa erilaiset

votti juhlaään tervetulleeksi kotikirkkoonsa. Pastori puhui saarnassaan suvun ja sukupuun tärkeydestä ja sen vertauskuvallisesta yhteydestä Raamatun sanaan. Sini-Maria Kor-

Juhla alkoi tietenkin kahvittelulla, jonka aikana käteltiin ja tutusteltiin ja muisteltiin sitä kuka kukin on. Pian suuri osa juhlaäänstä pakkautui aurin gon lämmittämään linja-autoon ja lähti kolmen tunnin kiertojelulle suvun päämiesten ja kantaisten asuinsijoille. Kierrokseen sisältyivät muun muassa Tulilan ja Syvänlahden tilat.

Kun kiertojelulla olleet palasivat takaisin Ukkolaan, oli seuraavana ohjelmassa Ukko-Pekka Korhosen tekemän rantakalakeiton nauttiminen. Aurinkoisessa illassa maistui mainiosti muikuilla, suolalla, voilla ja ruisleivän palasilla maustettu keitto.

Vatsojen täytettyä oli illan ohjelman vuoro. Ensimmäiseksi esitteli Ukkolan väki tilansa historiaa ja kertoi nykypäivän maataloudelle ja metsänhoidolle asettamista haasteista.

Sunnuntaina 8. heinäkuuta saapui Korhosen suku Vesannon kirkkoon, jossa Jumalanpalveluksen suoritti pastori Pauliina Kainulainen. Sukuseuran puheenjohtaja Markus Korhonen to-

honen ja Markus Korhonen lukivat tekstin. Kanttorina toimi Paavo Korhonen.

Jumalanpalveluksen jälkeen oli vuorossa seppelleen ja kukkalaitteiden lasku haudoille.

Kirkosta sukujuhlaväki siirtyi Vesannon seurakuntatalolle. Lounaan jälkeen kajahti salissa tuttu suvivirsi. Sukuseuran sihtööri Ritva Tikkanen toivotti juhlaään tervetulleeksi juhlaan Aapeli Korhosen sanoin - runomitassa. Suvun kuoro esitti perinteisiä suomalaisia kansanlauluja. Vesannon kunnanjohtaja Ollila esitti kunnan tervehdyksen juhlaäänelle. Ilkka Korhonen kertoi värik-

Kirkosta sukujuhlaväki siirtyi Vesannon seurakuntatalolle. Lounaan jälkeen kajahti salissa tuttu suvivirsi. Sukuseuran sihtööri Ritva Tikkanen toivotti juhlaään tervetulleeksi juhlaan Aapeli Korhosen sanoin - runomitassa. Suvun kuoro esitti perinteisiä suomalaisia kansanlauluja. Vesannon kunnanjohtaja Ollila esitti kunnan tervehdyksen juhlaäänelle. Ilkka Korhonen kertoi värik-

kään tarinana sukuseuran alullepanijasta, isoisästään Kiinan Kallesta.

Eräs sukujuhlan kohokohdista oli kun pitkään työn alla ollut Vihta-Paavon runokirja julkistettiin ja muun muassa Vesannon kunta ja kulttuuri-toimi saivat kirjasta oman painoksensa. Kirjan kokoamista veljensä Hannes Korhosen jälkeen jatkanut Sirkka Makkonen kertoi mielenkiintoisia yksityiskohtia kirjan teon vaiheista. Vihta-Paavon pojat esittivät osia Vihta-Paavon runoista ja lauluista.

Juhlakahvien jälkeen alkoi itse sukukokous.

Juhlavieraita ja tuttuja

Merja Korhonen-Kololo on Ukkolan tyttöjä ja asuu nykyisin Helsingissä. Hän saapui suvun juhlaan yhdessä kolmevuotiaan poikansa Jonin kanssa.

- En ole mikään järjestöihminen ja sukuseuran toiminta on minulle melko vierasta. Itse asiassa maksoin jäsenmaksun tänä vuonna ensimmäisen kerran. Arvostan kyllä toisten aktiivisuutta sukuseuran toiminnassa.

- Minusta on kiva nähdä paljon sukulaisia yhdessä, vaikka en pidäkään suurista väkijoukoista. Olen ollut 18 vuotta pois Vesannolta ja tunnen sukulaiseni huonosti.

Ilmo Tiitinen, joka asuu Hausjärvelä, sanoo ettei hän ole juuri lainkaan Korhonen.

- Osallistuin 50 vuotta sitten ensimmäiseen sukukokoukseen. Isoisoäitini oli Korhonen, joten minussa ei juuri virtaa Korhosten verta. En ole tuon ensimmäisen kerran jälkeen käynyt suvun kokouksissa, vaikka vietänkin usein aikaa Niiniveden rannalla.

- Sukuseuratoiminta on kuitenkin mielekästä toimintaa. Olen ollut mukana Tiitisten sukuseurassa. Se on mukava harrastus, jonka parista löytää uusia tuttavuuksia ja ystäviä.

Unto Vanhamäki on yhdeksänvuotias ja sukuseuran puheenjohtajan lapsenlapsi. Ahkerasti pulmalelujen arvoituksia Ukkolan kammarissa ratkonut Unto asuu perheineen Vimpelissä ja osallistui sukujuhlaan äitinsä Minnan kanssa.

- Tämä on mukava paikka ja minusta on hauska koota pulmalelujä. On mukava nähdä kaikki sukulaiset kerralla. Tunnen vieraista ne, jotka ovat kotoisin täältä Vesannolta, mutta en niitä, jotka ovat saapuneet tänne turisteina.

- Minulle on kerrottu mitä sukuseura tekee. Minäkin voisin olla mukana sen toiminnassa sitten aikuise-

Tyynne Korhonen on ahkera sukujuhliin osallistuja. Korhonen asuu Vesannolla.

- Olen ollut jonkin verran mukana ainakin sukuseuran juhlatilaisuuksissa. Olen aika sukurakas ihminen ja kannatan seuran toimintaa.

- On mukava muistella entisaikoja toisten kanssa ja tutustua uusiin mielenkiintoisiin paikkoihin, niin kuin esimerkiksi tähän Ukkolaan. Se on tavallaan historian säilömistä, kun tällaiset ihmiset kohtaavat.

Lumottu kastemato

*Hiljainen sade, ja ongenvapa,
kastematoja melkoinen kasa.*

*Katselen matoja, pikkuinen tyttö.
Muistelen satua, käärmekö hyppi.*

*Laulelen laulun, lumousloitsun.
Tanssivan madon nään valossa soihdun.*

*Kipitän kiireesti valkamarantaan,
vien lumotun matoni vesien valtaan,*

*odotan hetken ja onkeni lankaan
valtava saaliin Ahti jo antaa.*

Marjatta Otva

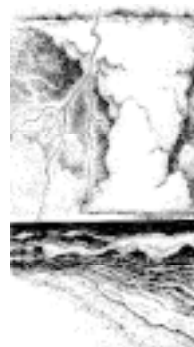

Puupiiirros Michael McCurdy

Ukonilma

*Jumalatjuhlivat
tanssivat taivaalla polkkaa,
salamat suihkivat,
pilvien pieletkin lonksaa,
jylinää, jolkkaa,
kenkien kannatko kolkkaa,
tallaavat alleen
tompplein, tiellensä tulleen,
jumalat juhlivat,
juomiset juoksevat maahan,
tähteet vain tänne
tippuvat tomppelin saada.*

Marjatta Otva

Uudelle sukupolvelle

*Kirkas kevät
puhdas päivä
aamun auer
siivitti suloisen sanoman
tuulen tänne tuuditella
iloksi itkut pyyhkien.*

*Saneli suosion suuri Luoja
lahjoitti lapselle elämän.
Syntyi sylimme pienoinen,
aarteemme ainutkertainen.*

*Rukoilen ristien ryppyiset
käteni,
kiittelen kyynelin
helminä helisten
anelen arvoa ylhäältä
hyvyyttä, hellyyttä
herraltani.*

*Poista pahuus,
kierrä kirous
etäisten esivanhempain.
Suojele lastasi suloista
persikkaposkea pehmoista,
kiharakutria kaunoista.*

*Anna apusi hänelle,
enkeli etehen kehdon
sivulle siivin suojellen
talutellen taaperoista.*

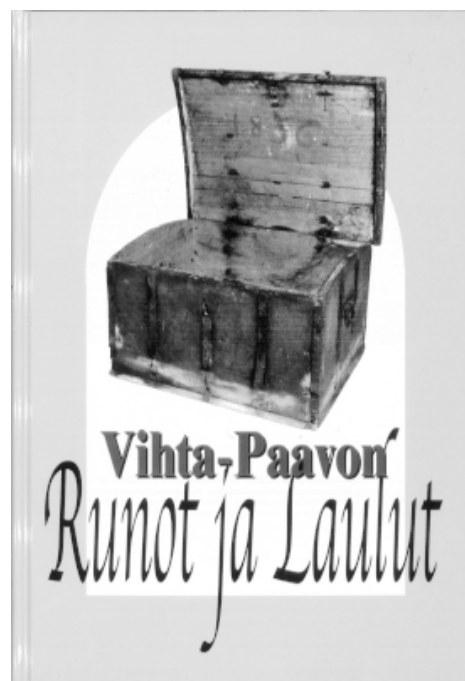
*Valaise tie,
anna aurinko,
kuljeta läpi elämän.*

Marjatta Otva

Saatavana sukuseuralta

Vihta-Paavon Runot ja laulut

- silta menneestä
nykyiseen
- runomuotoista ajan-
kuvausta 1800-luvulta
- lisänä selityksiä ja
taustoja
- katso seuraavalta
aukeamalta
- hinta 50 euroa + posti-
kulut

**Sukuseuran viiri
(pöytästandaari)**
pienoisviiri pöytätankoineen
30 euroa + postikulut

Tilaa suoraan

sukuseuran sihteeriltä

Ritva Tikkanen Asematie 14, 71800 Siilinjärvi
Puhelin 017 - 462 1217
tai 044 - 5254416

Vihta-Paavon runokirja

Johanna Vehkaluoto

Vanhan Rautalammin Korhosten sukujuhlassa julkistettiin merkittävä palanen suomalaista kulttuurihistoriaa. Suvun esi-isän Paavo Korhosen (1775–1840) eli Vihta-Paavon elämäntyö on vuosien saatossa ja sukuseuran voimin sekä seuran kustantamana koottu teokseksi Vihta-Paavon runot ja laulut.

Teos on kokoelma runoja, esseitä, lauluja ja historiallista taustatietoa Vihta-Paavon elämästä. Elias Lönnrotin aikalaisen ja ystävän vaiheista kertovat tekstit auttavat hieman ymmärtämään Vihta-Paavon ärhäkkää ja ajan hermolla ollutta ajatuksenjuoksua.

Teos pitää sisällään 75 runoa, joista aikaisemmin julkaisemattomia on 14 kappaletta. Runoista 18 on perustuu Vihta-Paavon omakätiseen käsikirjoitukseen, osa runoista on toisten muistiin merkitsemiä.

Kirjan sisältö on luotu kronologisessa järjestyksessä: ensin tulevat esille Suomen sodan tunnelmat ja niiden jälkeen hää- ja pitolaulut.

Vihta-Paavon käyttämä runomitta sopii suomalaisen suuhun ja kirjan johdannossa kehoitetaan lukijaa tutustumaan teokseen ajan kanssa.

Sukuseuran puheenjohtaja Markus Korhosen mukaan suuren työn teoksen kokoamisessa teki nykyisin Jyväskylässä vaikuttava Sirkka Makkonen, joka jatkoi edesmenneeltä veljeltään Hannes Korhoselta kesken jäänyttä työtä.

Kirjan odotusaika on ollut pitkä, mutta aika tuntuu lyhyeltä, kun ottaa huomioon työn monitahoisuuden. Kaiken materiaalin kokoaminen kysyi kärsivällisyyttä, mutta työ oli myös hyvin mielenkiintoista. Sitäpaitsi, kirjoittaja on esi-isäni ja senkin vuoksi

halusin tehdä tämän työn, totesi Makkonen.

Makkonen kertoi, että hänen tavoitteenaan oli säilyttää mahdollisimman hyvin Vihta-Paavon oma tyyli.

–Vihta-Paavo kuvasi silloista ajankuvaa, ihmistä ja ajattelua. Periaatteenani kirjaa kootessani oli, että Vihta-Paavon itsensä kirjoittamat runot on saatava teokseen sellaisenaan. Toisten muistiinmerkitsemistä teksteistä olen hieman nykyaikaistanut joitakin hyvin vanhoilta vaikuttavia kielimuotoja, sanoi Makkonen.

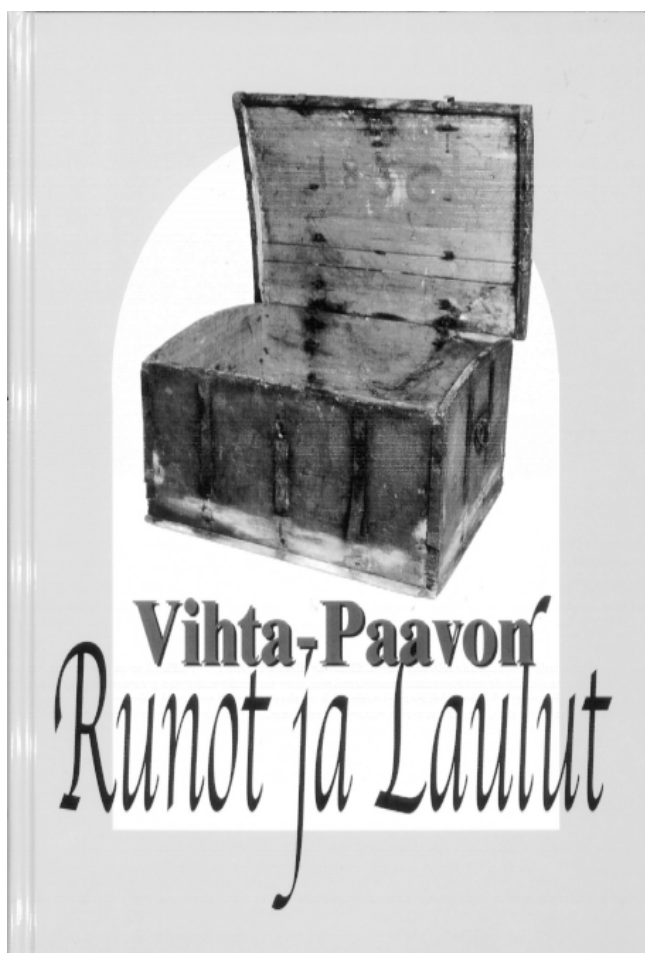
Sukujuhlaajuttujen kirjoittaja Johanna Vehkaluoto on Kymen Sanomien uutistoimittaja. Hänen sukulonkeronsa liittyvät Rauta-

lammin Korhosiin äidin eli Maija Vehkaluodon (os. Hytösen) kautta.

Äidin syntymäkoti on Vesanolla, Sonkarin- ja Tiitilänkylän rajamailla nykyisessä Rantamäessä. Isovanhemmat olivat Eelis ja Elli Hytönen, joista Eeliksellä on muinaiset sukulaisensa Korhosten sukupuussa.

Koulutukseltaan kirjoittaja on lähes valmis venäjänkielenkääntäjä, jota veri veti kuitenkin enemmän toimittajan työhön ja kirjoittamaan.

Kotkasta on löytynyt sija myös savolaiselle ja mereenkin tottuu ajan kanssa. Rantamäessä pääsee onneksi rantasaunaan ja mato-ongelle.

Vanhan Rautalammin Korhosten juhluvuoden julkaisu

Vihta-Paavon Runot ja Laulut

Sirkka Makkonen

Paavo Korhosen runotyön ja persoonan muisto eli kotikylällä aina toiseen maailmansotaan saakka runojen säkeinä ja tarinoina. Myöhemmin Paavon perinteen säilyttäminen on kuulunut sukuseuran ja kotiseututyön piiriin. Runokoelman uuden laitoksen aikaansaaminen on nähty velvoittavana kulttuuritekona.

Paavo Korhonen, suuren perheen vanhin poika eli elämänsä (1775–1840) synnyinkodin maille perustetulla uudistilalla Vihtajärvellä, mistä hänelle vakiintui nimi Vihta-Paavo. Hän sepitti poikasena virsiä ja lauluja ja tuli jo varhain laajalti tunnetuksi pitolaularajana. Sanoituksillaan hän kotiutti jo vuosisadan vaihteessa uusia muotisävelmiä kansan käyttöön.

Kielellinen luovuus, nuoruusvuosien mieltymys improvisointiin säilyi hänen runotyössään, yhtä lailla se puhkeaa herjarunojen ja loitsujen säkeissä kuin pöytäseurueiden hauskuttamiseksi syntyneissä lauluisa. Runojen olennainen piirre on niin aiheiden kuin kielenkin kotoperäisyys; realistiset kielikuvat, sananparret ja alkusointu ovat Vihta-Paavon säkeiden tavaramerkki.

Voimakas tiedonjano, joka oli ominaista hänelle jo lapsena, aktivoi häntä runotyössä läpi elämän. Vähitellen hänestä kehittyi kirjoittava runoniekka, joka seurasi aikaansa ensimmäisistä suomenkielisistä viikkolehdistä ja sai niiden palstoilla nähdä myös omia runojaan. Varhaisiin tuotoksiin kuuluvat Suomen sodasta kertovat kronikat, ainutkertaiset runoviestit noista ajoista.

Hänen runojensa aihepiiri rajautui sittemmin kotiseudun taloudellisten ja yhteiskunnallisten elinolojen havainnointiin, myöhemmin myös runoniekkojen tapaan ajankohtaisiin kansallisiin aiheisiin kuten kielioloihin.

Hän on talonpojan asialla suurten muutosten aikana – aikana, jolloin kaskiviljelystä siirrytään niittyjen raivaukseen ja soiden ojitukseen ja savupirteistä uloslämpiviin tupiin – ja korostaa talonpojan itsetunnon ja säätytietoisuuden merkitystä.

Runoista välittyy kehitysoptimismi, mutta myös valistuskirjailijoiden rohkaisemaa kritiikkiä elintason nousun tuomia yhteiskunnallisia muutoksia ja ongelmia kohtaan. Kritiikki ulottui myös säätyrajojen yli; Rautalammin vanha hallintopitäjä oli tarjonnut jo nuorelle runoilijan alulle sääty-yhteiskunnan lainalaisuuksia havainnoitavaksi.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran v. 1848 julkaisema Elias Lönnrotin toimittama runokokoelma Paavo Korhosen 50 runoa ja kuusi laulua sai 150 vuotta sitten runsaasti lukijoita silloisen lukutaitoa tavoittelevan kansan keskuudessa ja teki runoniekkan myös oppineiden piirissä tunnetuksi. Kansallisen ja kulttuurisen murrosajan vuosiina tarvittiin todisteita suomalaisen kansan kehityskelpoisuudesta.

Kokoelman uudistamiseen on ollut monenlaista tarvetta. On toivottu Lönnrotin kokoelmasta pois jätettyjen ja myöhemmin löytyneiden runojen mukaan ottamista sekä runojen julkaisemista mahdollisimman alkuperäisinä. Lönnrot oli tunnetusti muokannut paitsi kansanrunoja myös runoniekkojen tuotoksia: yhdistellyt toisintojen säkeitä ja muokannut kieltä mahdollisimman monien murteiden puhujille ymmärrettäväksi.

Uudistetussa laitoksessa on teki-jän omakätiset runot – 75:stä runosta 18 – säilytetty autenttisina; näin ne antavat luotettavaa tietoa myös Vihta-Paavon kielen kehittymisestä lähes kolmen vuosikymmenen aikana. Muista varsin kirjavista 1800-luvun mittaan tallentuneista käsikirjoituksista

on pyritty valitsemaan luotettavin ja tehty vain välttämättömät korjaukset.

Lähes kaksi vuosisataa sitten syntyneet runot ovat niin sisällöltään kuin kieleltäänkin nykylukijalle etäisiä, monet jopa vaikeasti tulkittavia. Tämän vuoksi runoihin on liitetty paitsi sanastollista selvitystä, myös joko runon henkilöihin, tapahtumapaikkoihin tai yhteiskunnalliseen taustaan liittyvää tietoa. Runoryhmien väliin upotetuilla esseillä “Vanhan kirjasuomen aikalainen”, “Kotikieltä kalevalamittaan” sekä “Kahden aikakauden välimies” pyritään edistämään runojen luettaavuutta ja havainnollistamaan ajan virtausten vaikutusta runoihin.

Vihta-Paavon runoissa, samoin kuin niiden tulkinnassakin korostuu paikalliskulttuurin näkökulma. Aikansa runoniekkojen tapaan hän on sisäistänyt kotiseutunsa väen kokemuksia ja maailmankuvaa; vähäpätöisiltäkin näyttäviin aiheisiin sisältyy yhteisölle tärkeitä arvoja ja asiayhteyksiä. Runoilla on näin dokumentin luonne. Nykylukijalle ne ovat ikkunoita kahden vuosisadan takaiseen syrjäisen pitäjän elämänmenoon.

Teoksen runoaineistona ovat olleet Suomalaisen Kirjallisuuden kirjallisuusarkiston ja kansanrunousarkiston kokoelmiin tallennetut Paavo Korhosen runojen käsikirjoitukset sekä 1800-luvun alkuvuosikymmeninä suomenkielisissä viikkolehdistä julkaistut runot. Sukuseuran pitkään jatkuneesta harrastuksesta kertovat seuran edesmenneen puheenjohtajan Hannes Korhosen selostus Vihta-Paavon suku- ja kotitaustasta sekä hänen toimestaan koottu perinnekokoelma, johon kirjassakin on viitattu.

Runot on alkuperäisistä käsikirjoituksista tulkinnut ja painokuntoon saattanut sekä selitykset ja esseeet laatinut Sirkka Makkonen.

Sukupuu on aina kiehtovaa tutkittavaa. Siksi varmaan minullakin on tullut säästettyä sukuseuramme lehtimönnen vuoden takaa — siinä on Hannes Korhosen piirtämä sukupuu siitä sukuhaarasta, josta omakin kotitilani löytyy. Sukupuu havainnollistaa suvun vaiheita ja laittaa mielikuvituksen liikkeelle: millaisia ihmiskohtaloita liittyy puun haarakohtiin? Millaista elämä on ollut kun mennään ajassa taaksepäin?

Sukupuu näkyy, että meillä on juuret tukevasti tässä maassa, suomalaisen kotiseudun maaperässä. Kaikilla ei nykymaailmassa ole sitä mahdollisuutta, että pystyy sanomaan, missä omat juuret ovat. Niinpä saa olla kiitollinen tästä yhteenkuuluvuuden tunteesta tähän sukuun ja tähän seutuun. Kun juuret ovat tukevasti paikallaan, on parempi lähteä puskemaan omaa versoaan kohti uusia tehtäviä ja haasteita 2000-luvun maailmassa.

Puu on rikas vertauskuva myös Raamatun maailmassa. Jo luomiskertomuksessa mainitaan elämän puu keskellä paratiisia, monihaaraisen joen varrella. Samaan aiheeseen palataan Raamatun viimeisillä lehdillä, Ilmestyskirjassa, näin: ”Enkeli näytti minulle elämän veden virran, joka kristallinkirkkaana kumpuaa Jumalan ja Karitsan valtaistuimesta. Kaupungin valtakadulla, virran haarojen keskellä kasvoi elämän puu. Puu antaa vuodessa kahdettoista hedelmät, uuden sadon kerran kuukaudessa, ja sen lehdistä kansat saavat terveyden.”

Ajattelen omaa sukua ja siihen kuulumisen tunnetta elämää antavana tekijänä keskellä tämän ajan tuulia. Muutoksen vauhti on ympärillämme kovempi kuin koskaan. Muutos koskettaa myös tätä kotiseutua, maataloudesta elänyttä maailman kolkkaa. Maatalous on vähentynyt ja niilläkin tiloilla, joissa yhä elanto saadaan maasta ja karjasta, työn tekemisen

tapa on kokenut muutoksia. Moni sukupuun oksa ulottuu nyt kasvu-keskuksiin. Mutta kuten Ilmestyskirjasta kuulumme, elämän puu kukoo myös kaupungissa. Voisiko sukyhteys ja sen vaaliminen olla yksi tapa ylittää se vahingollinen kuilu, joka erottaa maaseudun ja kaupungin ihmisiä toisistaan?

Sukupuu yhdistää siis meitä toisiimme yli paikan rajoitusten. Samalla se yhdistää yli ajan rajoitusten ja muistuttaa, että olemme osa pitkää ketjua sitkeitä ihmisiä, jotka ovat selvinneet todella vaikeistakin ajoista. Kenties jokin tämänsuuntainen ajatus sai suvun jäsenet 50 vuotta sitten tulemaan yhteen sukuseuran perustamisen merkeissä. Suomi oli toipumassa sodan raskaista koettelemuksista ja sukyhteys antoi voimia katsoa tulevaisuuteen päin. Samanlaista suvun tukea taidamme tarvita tänäänkin ja tätä yhteyttä olemme tulleet juhlimaan.

Jokainen jumalanpalvelus on yhteyden juhlaa eikä tämä yhteyden vahvistava kokemus tänäänkään rajoitu vain meihin Korhosiin. Olemme kaikki myös Jumalan sukukuntaa, emme vieraita ja muukalaisia, vaan samaa sukua kuin pyhät. Pyhä ehtoollinen on paitsi Jeesuksen muistoateria myös kiitosateria ja yhteyden ateria, jossa koemme yhteyttä toisiimme eroistamme huolimatta. Ehtoollisen yhteys ulottuu myös yli paikan ja ajan rajoitusten (puolikaaren toiselle puolelle polvistuvat meitä ennen pois nukuneet sisaremmet ja veljemmet Kristuksessa). Ehtoollisen yhteys on vielä yhteyttä armolliseen Jumalaan, syntien anteeksiannon ja elämän lähtöeseen.

Rippikoulussa opetetaan yksinkertaisen muistisäännön avulla, mitä armonmerkitsee. Sanan kirjaimista muodostuu ajatus Ansioton Rakkaus Minun Osakseni. Lahjaksi, ilmaiseksi, Jeesuksen Kristuksen tähden Jumala hy-

väksyy meidät lähelleen. Anteeksiantamuksen vesi virtaa puhdasta ja huuhtoo pois ne meidän pahat sanamme ja tekemme, jotka patoavat elämänvoimaa. Tämä vapautus Egyptin orjuudesta ja autioimaan kuivuudesta on uskomme lähtöpiste. Siihen perustuu tämän päivän evankeliumin ajatus: Olkaa valmiit armahtamaan, niin kuin teidän Isännekin armahtaa.

Evankeliumin vertaus hirrestä omassa silmässä ja roskasta kaverin silmässä on käyttökelpoinen ohjenuora omaan arkeen. Liekö tautalla oma syyllisyydentunto vai mikä, mutta salamannopeasti syytä asioiden pieleen menemiseen alkaa etsiä muista kuin itsestään. Järjestys tulee kuitenkin olla se, että ensin kristityn tulee tutkistella itseään ja omaa toimintaansa. Vasta sitten on mahdollista oikaista lähimmäistä rakkaudessa — jos on vielä kanttia.

Evankeliumi, iloinen sanoma, välittää viestiä Jumalan armollisuudesta ihmistä kohtaan. Oman sydämen tutkistelu voi olla masentavaa. Yhä uudestaan lankeaa tuomitsemaan toisia ja hellimään omaa itsekkyyttä. Mutta ei ole tarkoitus jäädä synnintunnon tilaan, janoisena elämän veden virran äärelle. Jeesus Kristus toi meille sellaista elämän vettä, että kun juo sitä, ei enää koskaan tarvitse tuntea janoa. Jumalan armon virta ei ehdy. Oma kasteemme on armon lähde, jonka äärelle voi palata aina, millaisessa elämäntilanteessa tahansa.

Tämä turvallinen yhteys armolliseen Jumalaan on myös elämänvoiman lähde lähimmäisen rakastamiseen, vapaasta tahdosta ja kiitollisuudesta nousevaan rakkauden työhön. Antakaa, niin teille annetaan. Vastaus elämän tyhjyyden ja mielettömyyden kysymyksiin voi olla hyvin lähellä: lähimmäisen auttaminen pyyteettömästi, hänen parastaan etsien, täyttää oman

kin elämän kukkuraisella mitalla.

Vielä Vanhan testamentin Hesekiel on kirjoittanut elämän veden virrasta, jonka varrella kasvaa kaikenlaisia hedelmäpuita. Profeetan sanoin: "Joka kuukausi ne antavat uuden sadon, sillä niitä ruokkii virta, joka saa alkunsa pyhästä paikasta. Niiden hedelmiä käytetään ruoaksi ja niiden lehtiä lääkkeeksi." Myös pyhää ehtoollista kutsutaan elämää antavaksi ruoaksi ja kuolemattomuuden lääkkeeksi. Me kaikki seisomme tämän virran varrella eikä kenenkään meistä tarvitse jäädä janoiseksi. Jokaista kutsutaan syömään ja juomaan. Elämän veden virrasta on saanut voimansa myös meidän sukupuumme. Jumalan armon varassa olemme saaneet nähdä tämänkin päivän. Hän siunatkoon meitä tänään ja tulevinä päivinä. Hän antakoon tulevaisuuden ja toivon tälle maalle ja siitä kasvavalle kansalle.

Rukoilemme:

Pyhä Jumala, armon lähde. Armahda meitä, jotka tuomitsemme toisiamme ja suljemme sydämemme toisten hädältä. Auta meitä, kun katsomme huolestuneina omaan ja kansamme tulevaisuuteen. Anna meille armosi ja vapauta meidät peloista elämään sinun voimaasi luottaen. Anna meille voimaa yhteydestä toinen toisiimme. Anna meille elämän mieli ja ilo yhteydessä Poikaasi, Vapahtajaamme Jeesukseen Kristukseen.

Aamen.

Sukujuhlasaarnan pitäjä kertoo itsestään:

Kotini on Eerikkala (ent. Herrala) Tervossa, isäni Pauli Korhonen. Olen teologian lisensiaatti ja pappi, viime kesänä toimin vielä Värtsilän seurakunnan vt. kirkkoherrana, nyt vuodenvaihteessa siirryin Joensuun yliopiston hommiin ja toimin teologisessa tiedekunnassa tutkijana. Tutkin "ekoteologiaa". Asun mieheni kanssa edelleen Värtsilässä.

Viisikymmenvuotisjuhlakuva

Vanhan Rautalammin Korhosten vuonna 1951 järjestetyn ensimmäisen sukujuhlan osallistujia sukujuhlissa 8.7.2001

Vainajien muistaminen kuuluu sukujuhlan ohjelmaan

Kaarina Laitinen laskemassa seppelettä Vihta-Paavon haudalle

Vihta-Paavon muistolle

*Vihta-Paavon muistolle
suikkaan melani veteen.
Kanootti kuljettaa
menneiden eteen.
Syyskuun ja ruskan
lempeään aikaan
uppoudun menneen
maailman taikaan.
Rantojen pajut kuiskivat:
"Kuuntele hiljaa!
Erämaan tarinoita kuunnellen
leikkaat kypsyyttä viljaa."
Katselen joutsenten
ylvästä matkaa.
Tunnen
- tästä on hyvä
minunkin jatkaa.
Joutsenten uljaasta lennosta kiitän,
ja oman elämäni sukuni tarinan liitän.*

Elämän myrskyssä

*Kirkonkellojen kuminan kuulen
yli elämäni myrskyn ja tuulen.
Kellojen äänet hiipuvat
vasten tummuvaa iltaa.
Yritän luoda suruni ylle
kantavaa siltaa.
Syksyisen veden hiljaisten
aaltojen lailla
uskon vieläkin elämään
murheita vailla.
Nousen taas uutta taivalta luomaan
luottaen elämäni Isän armolliseen huomaan.*

Yksinäisyys

*Luulin olevani
yksinäinen.*

*Rannalla kohtasin
vanhan naisen.*

*Hän pyysi anteeksi sitä,
että puhutteli minua.*

*Halusi vain jakaa
jonkun kanssa kokemuksensa:
"Kyllä on kaunista!"
Ja jatkoi hiljaa matkaa
yksinäiseen kotiinsa,
minä omaani – elämää täyteen.*

Runot Marjaana Ylönen

Juuret Ukkolassa

Minä, Venla Marjaana Korhonen (aviosäädyn kautta Ylönen) synnyin Vesannolle Ukkolan taloon Aila ja Markus Korhosen viiden tytön sarjaan toisena vuonna 1956. Kirjat ja runot ovat olleet tärkeä osa elämäni varhaisimmista vuosista lähtien. Ukkolan salin monipuolinen kirjahylly oli nuoruusvuosieni aarreaitta.

Mieleenpainuvimpina lukuelämyksinä 1970-luvulta nousevat mieleeni upea kuvateos A. Gallen-Kallela, elämä ja taide sekä komentajakapteeni Hornblowerista kertova kirjasarja. Lukemistani kirjoista olen pitänyt tarkkaa 'rätinkiä' vuodesta 1970 tähän päivään saakka. Runoista olen aina ammentanut voimaa elämäni teillä.

Viimeiset parikymmentä vuotta olen asunut Pieksämäellä. Perheeseeni kuuluu aviomies ja kolme tytärtä. Elämäntyöni olen tehnyt psykiatrisena sairaanhoitajana mielenterveyspotilaiden parissa. Vuosina 1998-1999 opiskelin työni ohessa yhteisötöyönohjaajaksi. Lopputyössäni käytin muiden runoja otsikolla Uudet seudut sielussani – runot aloittelevan yhteisötöyönohjaajan tunteiden tulkkina.

Olin aina oletanut, ettei itseltäni synny runoja, mutta syksyllä 2000 oman elämäni peruskysymysten pohdintojen keskellä runosuoni ns. puhkesi. Vajaan viikon aikana syntyi toistakymmentä vapaamuotoista, osin hyvinkin henkilökohtaista runoa. Niiden syntyä edesauttoi liikkuminen kanootilla Vihta-Paavon maisemissa ja myöhemmin kävelyhetket Pieksäjärven rantamilla. Runoistani ensimmäisen, Vihta-Paavon muistolle, olen omistanut omalle isälleni Markus Korhoselle ja samalla minulle juuret, ja myös siivet, antaneille esi-isilleni.

Mitä viini on !!!

Viini on ihana, viini on hurja.
Viini on villi, viini on kurja.
Viini tuo lohtua elämään.
Viini voi sekoittaa järjen pään.
Kun luoksesi saat Sinä ystävän
armaan,
Sinä viiniä hänelle varmaan.
viini voi teitä viidyttää
ja tunteita kummasti kiihdyttää.
Kun tansseihin lähdet, sä viiniä
nauti.
Poissa on silloin ujuden tauti,
mut muista aina **Ota varovasti.**
Älä koskaan pohjaan asti.
Viini voi tehdä tepposen soman.
Viini voi vietellä toisen oman — —

—
Älä viiniä syytä, oma syysi on tää.
Joka lankee, se viinin orjaksi jää.

Mitä mietin

Mitä mä mietin, mitä mä itkin,
Mitä mä murheeni pellostä
kitkin.
Löysinkö jostain rikkaruohon,
Kiinnitinkö huomion tuohon.
Huolimattomasti kai kitkin ...
Turhaan nyyhkytin, turhaan
itkin.

Ja jos nyt katselen omaa sar-
kaa,
Se voi olla heikkoa, hallalle
arkaa.
Voisitko ottaa osaasi tähän.
viljellä, lannoittaa, ojittaa vä-
hän.

Runojen kirjoittaja Taimi Dahlström, o.s. Korhonen, on kuvassa vasemmalla. Kuva on isonsiskon Ainin rippikoulun loppukuva vuodelta 1930. Kuvassa ovat myös isä Arvi Korhonen ja äiti Jenny. Kirjoittaja asuu nykyään Porvoossa.

Toimintasuunnitelma vuosille 2002–2004

Sukuseuran toiminnan tarkoituksena, kuten jo viiden vuosikymmenen ajan on edistää yhteenkuuluvaisuuden tunnetta suvun jäsenten keskuudessa. Vaalia hyviä sukuperinteitä ja menneiden sukupolvien muistoa, sekä tukea ja innostaa suvun jäseniä sellaisissa pyrkimyksissä, jotka ovat suvulle kunniaksi. Sukuneuvosto kuulee ja ottaa vastaan aloitteita ja ehdotuksia yhteisen asiamme kaikenpuoliseksi hyväksi ja suvun toiminnan edistämiseksi.

Sukututkimustoimintaa jatketaan suvun jäsenten pyynnöstä. Vanhimpien sukupolvien osalta selvitysten koamista ja yhtenäistämistä tehostetaan. Pyritään selvittämään sukututkimusresussit ja määrittämään tavoitteet sukututkimustoiminnalle.

Suvun jäseniä kannustetaan ja tuetaan sukuperinnön keruussa ja tallentamisessa. Tästä toiminnasta paras työ palkitaan sukukokouksessa.

Paavo Korhosen, “Vihta-Paavon” runokirjan uuden painoksen tunnetuksi tekeminen ja markkinointi eri yhteisöille ja yksityisille henkilöille, on sukuneuvoston eräs keskeisin tehtävä tulevilla toimikaudella.

Sukuseuran 50-vuotishistoriikin laatii Ilkka Korhonen vuoteen 2003 mennessä.

Sukuseuran uudistetut säännöt otetaan käyttöön välittömästi rekisteriviranomaisten hyväksymisen jälkeen.

Suvunjäsenistä pidetään ajantasalla olevaa jäsenluetteloa.

Sukuneuvosto tiedottaa jäsenille sukukokouksista ja muista yhteisistä asioista kerran vuodessa ilmestyvässä Wanha Tuomas leh-

hyväksytty sukukokouksessa kesällä 2001

dessä ja sukuseuran kotisivuilla. Kotisivu tullaan siirtämään Suomen sukututkimusseuran palvelimelle.

Sukuneuvosto esittää jäsenmaksuksi vuosijäseniltä 10 euroa ja ainaisjäsenmaksuksi 150 euroa.

Sukuneuvosto tutkii mahdollisuutta perustaa EU-rahoitteinen hanke, jonka tarkoituksena on sukuseuran toiminnan kehittäminen mm. sukututkimuksen, arkistojärjestelmän ja kotisivun kehittämiseksi.

Sukuseura huolehtii Rautalammin hautausmaalla olevan kansanrunoilijan Paavo Korhosen haudan hoidosta, sekä Vesannon kirkon luona olevasta kansanrunoilija Anna-Reetta Korhosen muistokiven ymparistöstä.

Kaikki suvulle tuleva arkistomateriaali tallennetaan seuran arkistoon. Arkisto sijaitsee Vesannon kotiseutuarkiston yhteydessä Vesannon kunnantalossa. Arkistoa hoitaa kunnan arkistinhoitaja.

Tehdään suunnitelma muistomerkien pystyttämiseksi ensimmäisen Korhosen, kantaisämme Tuomas Korho-

sen, syntynyt noin vuonna 1520, suvun ensimmäisille asuinsijoille Rautalammin Vesterilän kylälle.

Seuraava sukukokous pidetään vuonna 2004 Rautalammin.

Toimitussihteerin sananen

Tämä on Vanhan Tuomaan kymmenes vuosikerta. Lehden ilme on pidetty samana, vaikka painopaikkaa on vaihdeltu edullisimpien tarjousten mukaan. Välistä juttujen keräily on ollut täyttä tuskaa: kun määräaika on tammikuu, niin viimeiset jutut ovat tulleet kesäkuussa. Lehti on pyritty pitämään vakiolaajuisena, joten muu ei ole auttanut kuin kerjätä lisää ja odottaa. Nyt on toiveita tiedottamisen parantumisesta. Tiedotustoimikuntaan on saatu kaksi aktiivista jäsentä: **Sini-Marja Korhonen** Tampereelta ja **Minna Vanhamäki** Vimpelistä. Lisäksi sukuseuran kotisivut uusiutuvat. Ne siirtyvät Suomen sukututkimusseuran palvelimelle ja niitä alkaa hoitaa **Kimmo Korhonen** Tikkakoskelta. *HK*

**Vanhan Rautalammin
Korhosten sukuseura ry**

**Asematie 14
71800 Siilinjärvi**

Sihteerin terveiset

Sukuseuramme 50-vuotis juhla-kokous on takanapäin. Lähes 200 Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseuran jäsentä oli koolla 7.–8.7.2001 Vesannolla. Kiitos kaikille sukujuhlaan osallistujille ja ennenkaikkea niille monille vapaaehtoistyöntekijöille, jotka antoivat ideansa ja apunsa juhlan käytännön asioiden onnistumiseksi.

Olemme jo sopineet seuraavan sukukokouksen paikan ja ajankohdan. Se pidetään 12.–13.6.2004 Suomen kirkon sisälähetyseuran Törmälän loma- ja virkistyskeskuksessa Rautalammillä.

Viime vuonna Vesannolla pidettyä sukukokouksessa sukuneuvostoon valittiin

Armas Korhonen, Kuusa
Hannu Korhonen, Orimattila
Ilkka Korhonen, Helsinki
Jukka Korhonen, Tervo
Markus Korhonen, Vesanto
Kaisa Siikki, Hankasalmi
Ritva Tikkanen, Siilinjärvi

ja varajäseniksi

Eeva-Liisa Hassinen, Lapinlahti
Eeva Häkkinen, Laukaa
Pauliina Kainulainen, Rääkkylä
Kari Korhonen, Espoo

Pentti Korhonen, Rautalampi
Pertti Korhonen, Ruokolahti
Toivo Korhonen, Hankasalmi
Tilintarkastajiksi valittiin

Kaarina Laitinen, Rautalampi
Risto Korhonen, Pieksämäki

ja varatilintarkastajiksi

Eeva Hänninen, Naarajärvi
Veijo Korhonen, Viitasaari

Sukukokouksessa palkittiin *Antero Korhonen* Valkealasta tutkimuksesta Sylvi ja August Korhosen suku.

Fil.maisteri *Sirkka Makkonen* Jyväskylästä, Vihta-Paavon Runot ja Laulut kirjan tekijä, kutsuttiin sukuseuran kunniajäseneksi.

Sukuneuvoston tehtäväksi annettiin perhekortin uudelleen käyttöönoton suunnittelu. Ehdotus myös siitä, että sukukokous pidettäisiin lauantai-ilтана.

Sukuneuvoston järjestäytymiskokouksessa 29.9.2001 Ruokolahdella. Sukuseuran puheenjohtajaksi ja raha-asioiden hoitajaksi valittiin Markus Korhonen. Varapuheenjohtajaksi Ilkka Korhonen. Sihteeriksi Ritva Tikkanen. Sukututkimusasioita hoitavat Hannu Korhonen ja Ilkka Korhonen. Tiedotus- ja markkinointiasiat

hoitaa Markus Korhonen, Kaisa Siikki, Jukka Korhonen ja Ritva Tikkanen. Wanha Tuomas lehden julkaisun hoitaa Hannu Korhonen, Sini-Marja Korhonen ja Minna Vanhamäki.

Lisäksi valittiin toimikunta, jonka tehtävänä on suunnitella Rautalammin Vestterilän kylällä asuneen Vanhan Rautalammin Korhosten ensimmäisen esi-isän muistomerkki. Toimikuntaan valittiin Ilkka Korhonen, Markus Korhonen, Kaarina Laitinen ja Pentti Korhonen.

Sukukokouksen hyväksymät sukuseuran uudistetut säännöt ovat rekisteriviranomaisilla hyväksyttävänä.

Sukuseuraan on vuoden 2001 aikana liittynyt 18 uutta jäsentä. Sukukokous hyväksyi jäsenmaksuksi, vuosijäseniltä 10 euroa ja ainaisjäseniltä 150 euroa.

Samalla sukukokous edellyttää jäsenmaksujen perinnän valvonnan tehostamista, koska useilta jäseniltä se unohtuu.

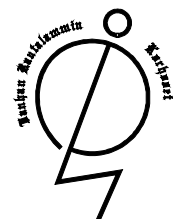
Sukuseurallamme on nyt arvokas teos **Vihta-Paavon Runot ja Laulut**. Toivomme, että suvun jäsenet

kivat teoksen omaan käyttöön, tai lahjakirjaksi. Kirjaa voi tilata sukuseuran sihteeriltä hintaan 50 euroa.

Sihteeriltä voi tilata myös suvun **pöytästandaaria** hintaan 30 euroa.

Onnellista vuotta 2002 Teille Kaikille!

Ritva Tikkanen
sukuseuran sihteeri

Haluan liittyä **Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry:n** jäseneksi. Merkitkää minut jäsenluetteloon, jotta saan sukuseuran lehden Vanhan Tuomaan.

Olen maksanut vuosijäsenmaksun ☐ 10 e vuodelle 2002
ainaisjäsenmaksun ☐ 150 e

sukuseuran tilille 551000-213092 Vesannon osuuspankkiin. ☐

Olen sukuseuran jäsen, mutta osoitteeni on muuttunut.

Nimi: _____

Osoite: _____

Vanha osoite
(vain jäsenet): _____